

2017-3

TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Detta är en lathund och ett hjälpmedel, tänk på att det är regelverket som gäller i alla lägen. DB Schenker påtar sig inget ansvar för eventuella felaktigheter eller fel som uppstår på grund av fel i denna broschyr.

TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Innehållsförteckning

Fraktsedel:	Fraktsedeln är inget farligt gods-dokument	
Transport av Högrisk farligt gods		3
Checklista vid olycka/spill/läckage med farligt gods.		4
Skriftlig instruktion, förklaring		4
SKRIFTLIGA INSTRUKTIONER		5-8
Krav på godset		9
Miljöfarliga ämnen		9
Godsdeklaration ADR (väg)		10
Godsdeklaration Imdg (sjö)		11
Sparande av Godsdeklaration		11
CPC/Stuvningsintyg		12
Overpack		12
Checklista Bokning		12
Östersjöavtalet		12
Begränsad Mängd (LQ)		13
Lathund för kontroll av farligt gods för vägtransport.		14
Lathund för kontroll av farligt gods för sjötransport.		15
Lastning av farligt gods.		16
Ventilerade fordon vid gastransport.		16
Samlastning enligt ADR.		17
Begränsning av transporterad mängd av klass 1.		17
Separation och samlastning enligt Imdg.		18
Transport av fyrverkerier.		19-20
Fordonsutrustning.		20
Fordonsskyltning och etikettering.		21
Etikettering och märkning av lastbärare enligt Imdg.		21
Checklista för chaufförer.		22
Egna anteckningar		23

Säkerhetsrådgivare för DB Schenker:

Hans Carlheim 036-18 32 21,
Peter Gundel 040-67 13 238

TRANSPORT AV "HÖGRISK FARLIGT GODS"

Gods etiketterat på följande sätt och med uppräknade klassificeringskoder eller UN-nummer räknas som farligt gods med hög riskpotensial och skall hanteras så att risken för stöld minimeras. Godset får inte lämnas till någon som inte kan styrka att han/hon är rätt mottagare av godset. Godset skall förvaras inlåst. Vid stöld av farligt gods med hög riskpotensial skall polisen och Schenker AB:s Säkerhetsavdelning omedelbart informeras.

Klassificeringskod

1.1, 1.2 samt 1.3 C

UN-nummer

0104, 0237, 0255,
0267, 0289, 0361,
0365, 0366, 0440,
0441, 0455, 0456,
Samt 0500.

**Samtliga
UN-nummer**

**Samtliga
UN-nummer**

UN-nummer
3343, 3357, 3379

UN-nummer
UN 3319, 3344, 3380

Endast PG I

**Endast kategori A
(UN 2814 o 2900, förutom animalt material)**

CHECKLISTA VID OLYCKA/SPILL/LÄCKAGE AV FARLIGT GODS

- Sätt Dig i säkerhet och varna andra
- Överblicka läget, läs igenom den skriftliga instruktionen en gång till

Beroende på omfattningen bör Du göra följande bedömningar:

- Kan jag åtgärda detta själv?
 - Om INTE ring räddningstjänsten 112.
 - Om JA gör enligt den skriftliga instruktionen efter att Du tagit kontakt enligt nedan.
- Kontakta förman/annan ansvarig på den plats Du är, för råd och anvisningar (Varje företag/terminal skall ha rutiner för hur man går tillväga i sådana här fall).
- Ta hand om resterna och placera dessa på anvisad plats. (Enligt de anvisningar som finns på det företaget eller den terminal Du befinner Dig på).
- Underrätta åkeriansvarig samt säkerhetsrådgivaren.

När allt är klart och iordningställt:

- Skriv olycksrapport.

SKRIFTLIGA INSTRUKTIONER

”Skriftlig instruktion” har som huvudsaklig uppgift att informera chauffören om det transporterade godset, denna instruktion skall medfölja varje transportenhet och är knutet till chauffören.

- Det finns endast en skriftlig instruktion, oavsett vilket/vilka ämnen eller föremål som transporteras och den gäller för transport av styckegods, bulk och tank.
- Transportören ansvarar för att instruktionen överlämnas till fordonsbesättningen på språk som varje medlem av fordonsbesättningen kan läsa och förstå.
- Transportören ska försäkra sig om att varje medlem av fordonsbesättningen förstår instruktionerna och kan utföra dem på rätt sätt.
- De skriftliga instruktionerna ska överensstämja med den färsidiga förlaga som finns i delavsnitt 5.4.3.4 ADR, vad gäller utformning och innehåll.

SKRIFTLIGA INSTRUKTIONER ENLIGT ADR

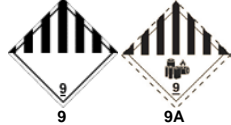
Åtgärder i händelse av olycka eller tillbud

Vid olycka eller tillbud som inträffar under transport, ska medlemmarna i fordonsbesättningen vidta följande åtgärder, förutsatt att det är säkert och lämpligt:

- Ansätt parkeringsbromsen, stäng av motorn och bryt strömmen från batteriet med hjälp av huvudströmbrytaren när sådan finns,
- Undvik källor till antändning, särskilt rökning, använd inte elektroniska cigaretter eller liknande produkter och starta inte någon elektrisk utrustning,
- Informera berörd räddningstjänst och lämna så mycket upplysningar som möjligt om olyckan eller tillbudet och särskilt om de inblandade ämnena,
- Ta på varningsvästen och placera ut de fristående varningsanordningarna på lämpligt sätt,
- Håll godsdeklarationer lätt tillgängliga när räddningspersonal anländer,
- Gå inte i eller vidrör inte utspillda ämnen. Undvik att andas in gaser, rök, damm och ångor genom att inte vistas på läsidan,
- Använd brandsläckarna för att släcka små eller begynnande bränder i däck, bromsar och motorutrymmen, förutsatt att det är lämpligt och säkert,
- Bränder i lastutrymmen ska inte bekämpas av medlemmar i fordonsbesättningen,
- Använd utrustning på fordonet för att förhindra läckage till vattenmiljö eller avloppssystem och för att samla upp utspillda ämnen, förutsatt att det är lämpligt och säkert,
- Håll avstånd till olyckan eller tillbudet, uppmana andra personer att bege sig därifrån och följ räddningstjänstens instruktioner,
- Ta av kläder och skyddsutrustning som har förorenats och ta hand om dem på ett säkert sätt.

Tilläggsanvisningar för medlemmar i fordonsbesättningen om de farliga egenskaper hos farligt gods efter klass och om åtgärder som beror på rådande omständigheter.

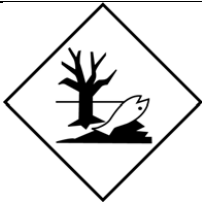

Varningsetiketter och storetiketter	Faroegenskaper	Tilläggsanvisningar
(1)	(2)	(3)
Explosiva ämnen och föremål 	Kan ha varierande egenskaper och effekter som massdetonation, risk för splitter, tryckvåg, intensiv brand/strålningsvärme, upphov till starkt ljus, högt ljud eller rök. Känsliga för stötar och/eller slag och/eller värme	Ta skydd och stå inte nära fönster
Explosiva ämnen och föremål 	Viss risk för explosion eller brand	Ta skydd
Brandfarliga gaser 	Risk för brand Risk för explosion Kan vara trycksatt Risk för kvävning Kan orsaka bränn- och/eller köldskador Inneslutningar kan explodera vid upphettning	Ta skydd Undvik lågt belägna områden
Ej brandfarliga, ej giftiga gaser 	Risk för kvävning Kan vara trycksatt Kan orsaka köldskador Inneslutningar kan explodera vid upphettning	Ta skydd Undvik lågt belägna områden
Giftiga gaser 	Risk för förgiftning Kan vara trycksatt Kan orsaka bränn- och/eller köldskador Inneslutningar kan explodera vid upphettning	Använd flyktutrustning Ta skydd Undvik lågt belägna områden
Brandfarliga vätskor 	Risk för brand Risk för explosion Inneslutningen kan explodera vid upphettning	Ta skydd Undvik lågt belägna områden
Brandfarliga fasta ämnen, självreaktiva ämnen och fasta okänsliggjorda explosivämnen 	Risk för brand. Brandfarligt eller brännbart ämne kan antändas av värme, gnistor eller lågor. Kan innehålla självreaktiva ämnen som sönderfaller under kraftig värmeutveckling vid tillförsel av värme, kontakt med andra ämnen (som syror, tungmetallföreningar eller aminer), friktion eller stötar. Detta kan ge upphov till utveckling av skadliga och brandfarliga gaser och ångor eller självantändning. Inneslutningen kan explodera vid upphettning Risk att okänsliggjorda explosivämnen exploderar om den okänsliggörande tillsatsen försvinner	
Självantändande ämnen 	Risk för självantändning om kollin är skadade eller innehåll spillts ut Kan reagera häftigt med vatten	
Ämnen som utvecklar brandfarlig gas vid kontakt med vatten 	Risk för brand och explosion vid kontakt med vatten	Ämnen som läckt ut bör hållas torra genom att spillet täcks över.

Tilläggsanvisningar för medlemmar i fordonsbesättningen om de farliga egenskaper hos farligt gods efter klass och om åtgärder som beror på rådande omständigheter.		
Varningsetiketter och storetiketter	Faroegenskaper	Tilläggsanvisningar
(1)	(2)	(3)
Oxiderande ämnen 5.1	Risk för häftig reaktion, antändning och explosion i kontakt med brännbara eller brandfarliga ämnen	Undvik blandning med brandfarliga eller brännbara ämnen (t.ex. sågspån)
Organiska Peroxider 5.2	Risk för sönderfall under kraftig värmeutveckling vid förhöjd temperatur, kontakt med andra ämnen (som syror, tungmetallföreningar eller aminer), friktion eller stötar. Detta kan ge upphov till utveckling av skadliga och brandfarliga gaser och ångor eller självantändning.	Undvik blandning med brandfarliga eller brännbara ämnen (t.ex. sågspån)
Giftiga ämnen 6.1	Risk för förgiftning vid inandning, hudkontakt eller förtäring. Fara för vattenmiljön och avloppssystemet	Använd flyktutrustning
Smittförande ämnen 6.2	Risk för smitta. Kan orsaka allvarlig sjukdom hos människor eller djur Fara för vattenmiljön och avloppssystemet	
Radioaktiva ämnen 7A 7B 7C 7D	Risk vid förtäring och inandning och för joniserande strålning	Begränsa exponeringstiden
Fissila ämnen 7E	Risk för nukleär kedjereaktion	
Frätande ämnen 8	Risk för frätskador Kan reagera häftigt med varandra, med vatten och med andra ämnen. Ämnen som läckt ut kan orsaka frätande ångor Fara för vattenmiljön och avloppssystemet	
Övriga farliga ämnen och föremål 9 9A	Risk för brännskador Risk för brand Risk för explosion Fara för vattenmiljön och avloppssystemet	

Anm. 1 För farligt gods med flera faror och vid samlastat gods, ska varje tillämplig fara beaktas.

Anm. 2 Tilläggsanvisningarna i kolumn (3) får anpassas så att de motsvarar de klasser av farligt gods som ska transporteras och det sätt på vilket detta transporteras.

Tilläggsanvisningar för medlemmar i fordonsbesättningen om de farliga egenskaperna hos farligt gods angivna genom märkningar och om åtgärder som beror på rådande omständigheter.

Märkning	Faroegenskaper	Tilläggsanvisningar
(1)	(2)	(3)
 <p>Miljöfarliga ämnen</p>	Fara för vattenmiljön eller avloppssystemet	
 <p>Ämnen som transporteras vid förhöjd temperatur</p>	Risk för brännskador	Undvik kontakt med heta delar av transportenheten och med ämnen som läckt ut

Utrustning för personligt och allmänt skydd, vid allmänna åtgärder och farospecifika nödåtgärder, vilken ska medföras på transportenheten i enlighet med ADR, avsnitt 8.1.5

Följande utrustning ska medföras på transportenheten:

- för varje fordon, en stoppklots vars storlek är anpassad efter fordonets högsta totalvikt och hjulens diameter,
- två fristående varningsanordningar,
- vätska för ögonsköljning **(a)**, och

för varje medlem i fordonsbesättningen:

- en varningsväst (t.ex. som beskrivs i EN 471),
- bärbar ljuskälla,
- ett par skyddshandskar, och
- ögonskydd (t.ex. skyddsglasögon).

Ytterligare utrustning som krävs för vissa klasser:

- flyktutrustning för varje medlem i fordonsbesättningen ska medföras på transportenheten för etikettförlagorna 2.3 eller 6.1,
- en skyffel **(b)**,
- en anordning avsedd för tätning av brunn/avlopp **(b)**,
- ett uppsamlingskärl **(b)**.

a) Krävs inte för etikettförlagorna 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 och 2.3.

b) Krävs endast för fasta ämnen och vätskor med etikettförlagorna 3, 4.1, 4.3, 8 eller 9.

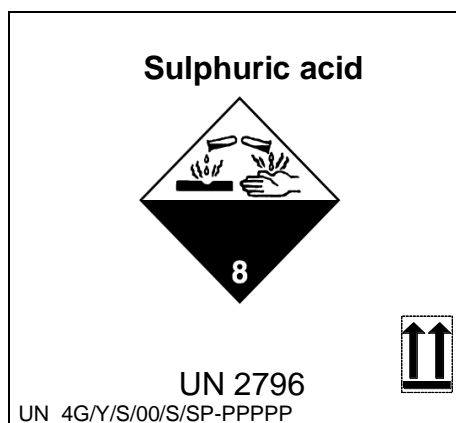
KRAV PÅ GODSET

Förutom att godset skall vara helt och rent så gäller bland annat följande:

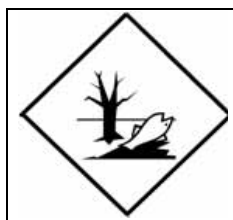
- **Förpackningen skall vara typgodkänd**, detta syns på förpackningen som då är märkt med en kod, se exemplet nedan:
UN 1A1/X/250/98/S/SP 319
(Tänk på att, är inneremballaget typgodkänt så behöver inte ytteremballaget vara typgodkänt och är således inte märkt, jmf begreppet "Overpack" sid 12. Detta kan vi inte kontrollera då vi inte får öppna förpackningar som innehåller farligt gods.)
- **Godset skall vara etiketterat**, med etikett för det ämnets klass som är förpackat. Etiketterna kan Du se på sidan 6 och 7. Ibland ska godset vara etiketterat även för sekundärfaran. De etiketter som skall sitta på godset framgår av godsdeklarationen, både primär och sekundäretiketter.
- Godset skall vara tydligt och varaktigt **märkt med UN-nummer** (motsvarande det som finns angivet i godsdeklarationen) **UN-numret skall föregås av "UN"**. Denna text ska vara minst 12 mm hög. På kollin högst 30 kg får texten minskas till 6 mm och på kollin högst 5 kg får texten vara av en lämplig storlek. Vid **sjötransport** skall godset även vara märkt med **rätt skeppningsbenämningen**. Storleken på texten följer samma krav som för UN-nr ovan.
- Gods som innehåller kärl med utifrån ej synliga förslutningsanordningar skall på två motstående sidor förses med **etikett "denna sida upp" (pilar)**.
- Om **UN 3077, UN 3082** eller **"Miljöfarligt ämne"** så skall godset vara märkt med **symbolen för miljöfarligt ämne**. (H400,H410, H411 i Säkerhetsdatabladet)

Klass 1 gods skall vara märkt med innehållets officiella transportbenämning, t.ex. "Patroner, handeldvapen."

Klass 2 Aerosoler märkes med **"UN 1950 AEROSOL"** (Krävs inte vid begränsad mängd)

MILJÖFARLIGA ÄMNEN

Kollin med miljöfarliga ämnen ska enligt ADR och Imdg vara märkta med symbolen för miljöfarligt ämne. **Se punkt 2 i Säkerhetsdatabladet** (H400,H410, H411) "Miljöfarligt" ("marine pollutant") ska anges i godsdeklarationen (**inte för UN 3077 o UN 3082**). Kan ersättas vid en transport som inkluderar sjö med "Marine pollutant". Förpackningar som innehåller högst 5 liter vätska eller 5 kg fasta ämnen omfattas inte av ADR-s eller Imdg om vissa krav är uppfyllda, se SP 375 ADR och 2.10.2.7 i IMDG.

UPPGIFTER I GODSDEKLARATION Väg, ADR.

Godsdeklarationen ska vid en nationell transport vara skriven på svenska. Vid en internationell transport ska den vara skriven på avsändarlandets språk samt om detta inte är engelska, tyska eller franska även på ett av dessa språk.

Följande skall anges:

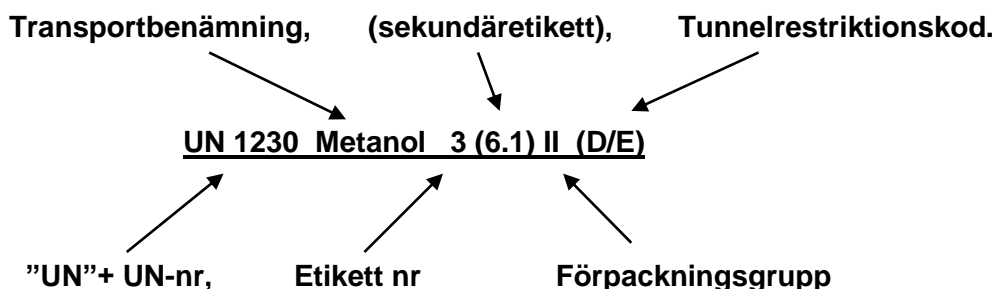
- **"UN"+UN-nummer** inklusive **officiell transportbenämning**
- Uttrycket "lösning", "blandning", "restprodukt" eller "tömt ej rengjort..." skall i förekommande fall anges. Vid N.O.S. skall även den tekniska benämningen anges inom parentes om hänvisning finns till SP 274. Miljöfarligt ämne ska anges om så är fallet enligt ADR, gäller ej UN 3077 och UN 3082. (Gäller om H400,H410, H411 är angivet i Säkerhetsdatabladet)
- **Etikettnummer**, för klass 1 klassificeringskod. (*Sekundäretiketter anges inom parentes*).
- **Förpackningsgrupp I, II, III**, (ej för klass 1, 2, 5.2, 6.2 och 7). Får föregås av bokstäverna "fg".
- **Tunnelrestriktionskod**, denna behöver inte anges om det är känt att transporten inte skall passera igenom någon tunnel. (**OBS, för vissa UN-nr finns ingen tunnelrestriktionskod**)
- **Antal kolli och typ** av förpackning.
- **Total mängd** farligt gods (som volym, bruttovikt eller nettovikt). För klass 1 skall även nettovikten **explosivämne (NEM)**anges, vid flera ämnen även den totala nettovikten.
- **Avsändarens och mottagarens namn och adress**.
- **Kontrolltemperatur och nödtemperatur**, skall anges när detta krävs för ämnen i klass 4.1 och 5.2
- Vid transport av "Värdeberäknad mängd", skall det totala värdet för varje transportkategori skrivas i deklarationen.

Särskild information i godsdeklarationen kan krävas under vissa omständigheter.

Uppgifterna skall skrivas i följande ordnings: "UN"+UN-nummer, transportbenämning, etikettnummer(klassificeringskod), förpackningsgrupp samt tunnelrestriktionskod.

När transporten, i en storcontainer (> 3 kbm), följs av en sjötransport skall dessutom ett undertecknat lastsäkringsintyg enligt stycke 12.3.7 i IMDG-koden bifogas. Intyget får skrivas på godsdeklarationen.

Se nedanstående exempel på den tekniska delen av godsdeklarationen.

Samtliga uppgifter i godsdeklarationen ovan är hämtade ur kapitel 3.2 i regelverket ADR

SPARANDE AV GODSDEKLARATION, ENLIGT ADR.

Avsändare och transportör (åkerier) skall spara en kopia av godsdeklarationen i minst 3 månader. Godsdeklarationen kan sparas elektroniskt eller i pappersformat.

UPPGIFTER I GODSDEKLARATION SJÖ, IMDG

Språket i godsdeklarationen skall vara engelska.
Följande skall minst anges:

- **"UN" samt UN-nummer,**
- **Riktig skeppningsbenämning,**
Vid N.O.S. skall även den tekniska benämningen anges inom parentes om hänvisning finns till SP 274.
- **Klass,** för klass 1 klassificeringskod, **(Sekundäretiketter inom parentes)**
- **Förpackningsgrupp I, II, III,** (inte för klass 1, 2, 5.2, 6.2 och 7). Får föregås av bokstäverna "pg".
- **Flampunkt** om lägre eller lika med 60 grader C.
- **Sekundärfara,** som inte framgår av godsbeskrivningen.
- **Antal och typ** av förpackningar.
- **Marine Pollutant** om tillämpligt.
- **Avsändarens och mottagarens namn och adress.**
- **Kontrolltemperatur och nödtemperatur,** skall anges när detta krävs för ämnen i klass 4.1 och 5.2

Total mängd farligt gods, som volym eller bruttovikt. För klass 1 skall även **nettovikten explosivämne** anges. Vid flera explosivämnen även den totala nettovikten.

Uppgifterna skall skrivas i följande ordnings: "UN"+UN-nummer, transportbenämning, etikettnummer(klassificeringskod), samt förpackningsgrupp. Övrig information i valfri ordning. Vid sjötransport skall dessutom ett undertecknat lastsäkringsintyg enligt stycke 12.3.7 i IMDG-koden bifogas. Intyget får skrivas på godsdeklarationen.

"UN"+UN-nr, riktig skeppningsbenämning, Klass, Förpackningsgrupp

Exempel: **UN 2796, Sulphuric acid, 8, pg II**

OBS! Vid begränsad mängd skall godsdeklarationen kompletteras med texten "LIMITED QUANTITY".

SPARANDE AV GODSDEKLARATION, ENLIGT Imdg.

Avsändare och transportör (åkerier) skall spara en kopia av godsdeklarationen och annan aktuell information i minst 3 månader. Godsdeklarationen kan sparas elektroniskt eller i pappersformat.

STUVNINGSINTYG, CPC "Container Packing Certificate"

För varje enhet lastad med farligt gods som transporteras vidare på sjön skall det finnas ett intyg som är underskrivet av avsändaren och som förklarar att allt är gjort enligt gällande regler. CPC: n är en särskild blankett som man fyller i och skriver under. Det finns även en Dangerous Goods Declaration (DGD) där CPC:n ingår som en viss del, denna blankett används företrädevis vid hellaster.

OVERPACK

Om ett extra ytteremballage används för att innesluta flera förpackningar med farligt gods ska detta märkas med texten "OVERPACK" samt märkas och etiketteras med UN-nummer och etiketter för varje slag av farligt gods i det extra ytteremballaget, såvida inte märkning och etiketter, som representerar allt det farligt godset i det extra ytteremballaget, är synliga. Text och siffror skall vara minst 12 mm höga. (Se kap 5.1 och 5.2 i ADR-s)

CHECKLISTA BOKNING

Bokning av farligt gods

Utöver uppgifterna för vanligt gods ska bokningsuppgifterna för farligt gods innehålla följande:

- UN-nummer,
- Transportbenämning,
- Etikettnummer,
- Förpackningsgrupp
- Tunnelrestriktionskod (gäller endast vid vägtransport, ADR)

Speciellt för olika klasser:

Klass 1: Etikettnummer ersätts av klassificeringskod innehållande riskgrupp och samhanteringsgrupp. Speciella fordon krävs varför avstämning måste ske innan bokningen blir bekräftad. Detta gods följer inte turlistan.

Klass 2: I vissa fall krav på ventilation av enheterna. Gas med etikett 2.3 kräver andningskydd. Avstämning måste ske innan bokningen bekräftas.

Klass 4.1, 5.2 och, 6.2:

Finns krav på temperaturreglering kan DB Schenker inte transportera detta. Informera kunden vid bokning.

Klass 6.1 och 6.2: Restriktioner angående samlastning med Livsmedel, konsumtionsvaror och djurfoder. Detta gods följer inte turlistan.

Klass 7: Transporteras endast som "undantaget kolli", Un-nummer 2908, 2909, 2910 samt 2911.

Då begränsad mängd ska transporteras enligt "Östersjöavtalet" ska godsdeklaration skrivas enligt kravet i Imdg (Sjöregelverket), se sidan 11.

(ÖSTERSJÖAVTALET)

Östersjöavtalet är ett avtal mellan de stater som gränsar till Östersjön. Detta avtal innebär att vid transporter av förpackat farligt gods inom områden med låg medelvåghöjd (max 2,3 m) samt vid nationella transporter kan samlasta och separera enligt vägreglerna ADR.

I högvågsområde (över 2,3 m) tillämpas sjöreglerna Imdg.

Allt farligt gods som ska transporteras med fartyg, måste aviseras till rederiet i god tid innan lastning. Tag reda på vad som gäller det Rederi du använder.

Ovanstående gäller även vid transport av farligt gods i begränsad mängd. Ytterligare information kan du få av ditt företags Säkerhetsrådgivare.

BEGRÄNSAD MÄNGD (LQ)

Begränsad mängd är en möjlighet att transportera farligt gods under vissa lättnader. Ämnet förpackas i ett inneremballage med begränsad vikt/volym, beroende på UN-nr. (Alla ämnen är inte tillåtna att transportera som Begränsad mängd).

Inneremballaget skall förpackas i ett ytteremballage som kan vara en låda eller en krympfilmad bricka. Förpackningarna skall vara av kombinationstyp och motsvara kraven i förpackningsbestämmelserna men de behöver inte vara typgodkända. **(OBS, strängare krav för 1.4S).**

Vid transport av begränsad mängd på väg behövs inte någon farligt gods-dokumentation, vid sjötransport däremot, ska det finnas en fullständig godsdeklaration som ska vara kompletterad med "Limited Quantity" eller "LTD QTY".

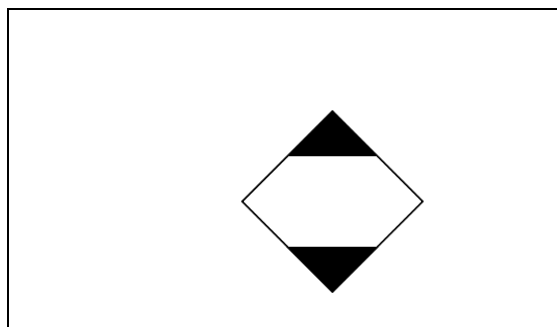
För att skicka eller transportera begränsad mängd krävs utbildning enligt 1.3 ADR/lmdg

Förpackningarna ska vara märkta med en kvadrat ställd på sitt hörn med den övre och nedre delen svart, mittsektionen ska vara vit eller ha en lämplig kontrasterande bakgrund.

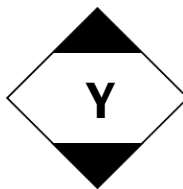
Minsta dimensionen ska vara 100mm x 100mm och den yttre begränsningslinjen ska vara 2 mm bred.

Om förpackningens storlek så fodrar, kan storleken minskas till 50 mm x 50 mm under förutsättning att märkningen fortfarande blir fullt synlig.

Exempel

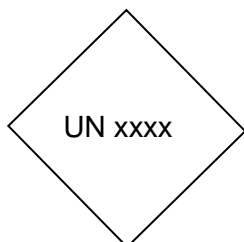

Märkning av begränsad mängd för Flygsändningar (DGR)

Det finns undantag där ämnen ska märkas med UN-nummer inom en ram som står på sin spets, men då handlar det inte om begränsad mängd utan om andra undantag. Detta gäller ett mindre antal UN-nummer, bl.a:

UN 1013, 3245 samt 3373 för att nämna några.

LATHUND FÖR KONTROLL AV VÄGSÄNDNINGAR ENLIGT ADR

UPPGIFTER I GODSDEKLARATION

Språket i godsdeklarationen ska, vid en nationell transport vara svenska, vid en internationell transport, avsändarlandets språk samt om detta inte är engelska, tyska eller franska även på ett av dessa språk.

Följande skall minst anges:

- **UN+UN-nummer, Officiell transportbenämning, Etikett nummer** (för klass 1 anges klassificeringskoden ex. 1.4 S) sekundära etiketter anges inom parentes. Miljöfarligt ämne, om tillämpligt. Om N.O.S-ämne (SP 274) även Teknisk benämning inom parentes.
- **Förpackningsgrupp I, II, III**, (ej för klass 1, 2, 5.2, 6.2 och 7).
- **Tunnelrestriktionskod** (OBS att vissa UN-nr inte har någon tunnelrestriktionskod)
- **Antal och typ** av förpackningar.
- **Total mängd** farligt gods, som volym eller bruttovikt. För klass 1 ska även **nettovikten explosivämne** (NEM) anges. Vid flera explosivämnen även den totala nettovikten.
- **Avsändarens och mottagarens namn och adress.**

SKRIFTLIG INSTRUKTION

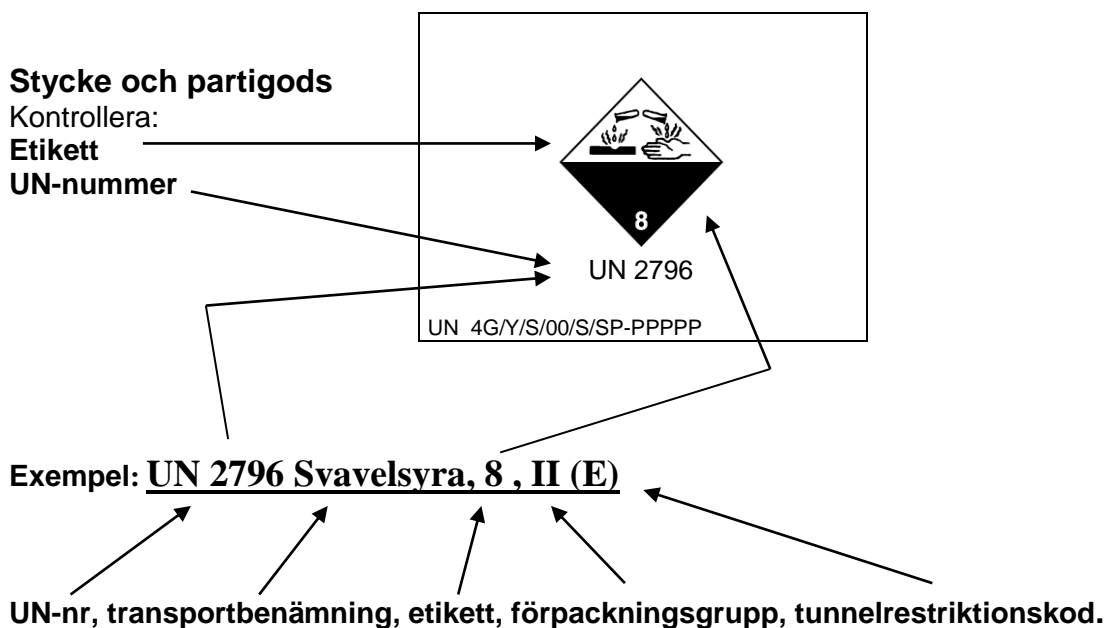
Varje Åkeri har ett ansvar att förse sina chaufförer med en Skriftlig instruktion på det språk chauffören kan läsa och förstå. Chauffören ska även kunna utföra de åtgärder som står där.

GODSET

Oskadat och rent. Typgodkänt emballage. Försett med farligt gods-etikett samt UN-nr föregånget av "UN".

Märkning av begränsad mängd, en kvadrat ställd på sin spets med den övre och nedre delen svart, mittsektionen skall vara vit eller ha en lämplig kontrasterande bakgrund, se sidan 13.

Klass 1 gods, skall vara märkt med innehållets officiella transportbenämning. t.ex. "Patroner, handeldvapen".

OBS. IBC över 450 liter ska märkas o etiketteras på två motstående sidor!

LATHUND FÖR KONTROLL AV SJÖSÄNDNINGAR ENLIGT IMDG

För Trafikverkets färjor och Östersjöavtalet, se ADR-bestämmelserna

GODSDEKLARATION

Språket i godsdeklarationen (DGD) skall vara engelska. Följande skall minst anges:

UN-nummer, Riktig skeppningsbenämning, Klass samt eventuell underklass (för klass 1 även riskgrupp och samhanteringsbokstav, t.ex. 1.4 S), om N.O.S-ämne (SP 274) även teknisk benämning inom parentes.

Förpackningsgrupp I, II, III, (inte för klass 1, 2, 6.2 och 7).

Antal och typ av förpackningar.

Total mängd farligt gods, som volym eller bruttovikt.

För klass 1 skall även **nettovikten explosivämne** anges (NEM).

Samt om tillämpligt:

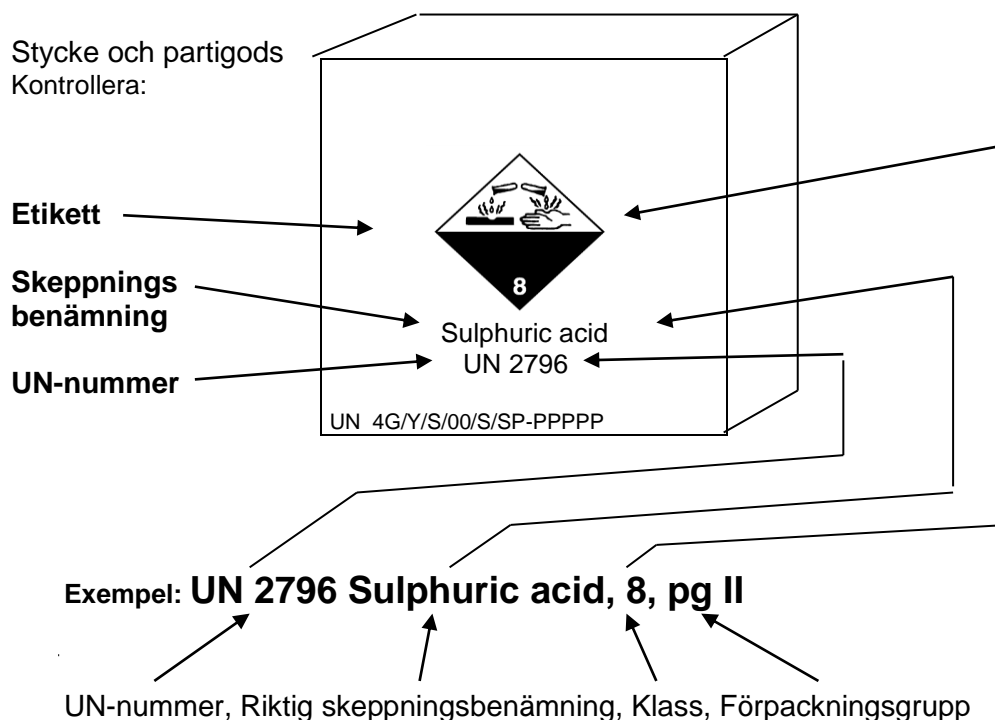
Flampunkt om 60°C c.c eller lägre.

Sekundärfara, som inte framgår av godsbeskrivningen.

"Marine Pollutant" om det är skadligt för den marina miljön.

GODSET:

Oskadat och rent samt förpackat i typgodkänt emballage och försett med riktig skeppningsbenämning, farligt gods-etikett samt UN-nr föregånget av "UN".

Vid begränsad mängd endast lättnader i emballagekraven:

Godsdeklarationen: "Limited Quantity" skall ingå i godsdeklarationen.

Märkning av godset: En kvadrat ställd på sitt hörn med den övre och nedre delen svart, mittsektionen skall vara vit eller ha en lämplig kontrasterande bakgrund, se sidan 13.

OBS, IBC över 450 liter ska märkas o etiketteras på två motstående sidor!

LASTNING AV FARLIGT GODS

OBS! Klass 7, förutom UN 2908-2911, transporteras inte av DB Schenker.

Den som lastar Farligt Gods skall särskilt kontrollera godset med avseende på att:

- emballaget är helt och rent
- godset är i transportdugligt skick
- antal kolli stämmer med uppgift i godsdeklaration
- godset är etiketterat och försett med UN-nummer
- godsdeklaration finns och att den innehåller den information som regelverket föreskriver =
 - UN+UN-nummer
 - Officiell transportbenämning (ev krav på teknisk benämning, miljöfarligt, LTD QTY)
 - Nummer på etiketten (sekundär inom parentes), klass 1 anges klassificeringskoden
 - Förpackningsgrupp
 - Tunnelrestriktionskod, behövs inte om det är känt att transporten inte passerar igenom någon tunnel.
 - Antal kolli och kollislag (*godkända kollislag är fat, dunk, låda, säck, Integrerad förpackning, förpackning av tunnplåt, IBC, storförpackning eller gaskärl*)
 - Total mängd farligt gods såsom vikt och/eller volym, klass 1 även nettovikt.
 - Avsändare och mottagares namn och adress
- ev. dispenser/avtal som önskas åberopas finns med.

Den Skriftlig instruktionen ska chauffören ha fått av sitt åkeri och ska finnas under transporten.

Explosiva ämnen får inte lastas på fredagar eller dag före helgdag. (DB Schenker regel)

Om ekipaget, efter färdiglastning, ställs upp på annan uppställningsplats, skall detta förses med skyltar och etiketter för det farliga godset som är lastat.

Eventuell Lastplan tillsammans med övriga handlingar som avser Farligt Gods skall läggas i särskild mapp som är åtskild från övriga handlingar.

VENTILERADE FORDON

Tänk på att gas skall lastas i "väl ventilerade fordon" (gäller inte komprimerad luft). Är fordonet inte väl ventilerat skall dörrarna märkas med texten:

"Varning, ingen ventilation, öppnas försiktigt"

Bokstäverna skall vara minst 25 mm höga.

SAMLASTNING ENLIGT ADR

Samlastningen grundar sig på etiketterna. Gods med etikett 2-9 får samlastas med varandra samt även med etikett 1.4S. Gods märkt med en "sekundär" klass 1 etikett, speciella regler. UN 2990 samt UN 3072 från klass 9 får samlastas med etikett 1, 1.4, 1.5 och 1.6.

Begränsade mängder får inte samlastas med klass 1, utom de som tillhör riskgrupp 1.4 samt UN 0161 samt UN 0499

För samlastning inom klass 1 gäller tabellen enligt nedan.

Samlastningstabell klass 1 explosivt (7.5.2.2)

Samhanteringsgrupp	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	N	S
A	X											
B		X		a)								X
C			X	X	X		X				b),c)	X
D		a)	X	X	X		X				b),c)	X
E			X	X	X		X				b),c)	X
F						X						X
G			X	X	X		X					X
H								X				X
J									X			X
L										d)		
N			b),c)	b),c)	b),c)						b)	X
S		X	X	X	X	X	X	X	X		X	X

X= samlastning tillåten

a) godkänd skyddscontainer måste användas, för att få samlasta.

b) se regelverket, specialfall.

c) om N samlastas med C, D eller E skall N behandlas som om det vore D.

d) L får samlastas med ämnen och föremål av samma slag i denna samhanteringsgrupp.

BEGRÄNSNING AV TRANSPORTERAD MÄNGD,

max nettovikt av explosivämne i kg av gods i klass 1 på en transportenhet. (7.5.5.2.1)

Transport enhet	Riskgrupp	1.1		1.2	1.3	1.4		1.5 och 1.6	Tömnda, ej rengjorda förpackningar
	Samhanteringsgrupp	1.1 A	Ej 1.1 A			Ej 1.4 S	1.4 S		
		6,25	1 000	3 000	5 000	15 000	obegränsat	5 000	obegränsat
		18,75	16 000	16 000	16 000	16 000	Obegränsat	16 000	obegränsat

Då ämnen och föremål i olika riskgrupper i klass 1 lastas på en transportenhet, i enlighet med samlastningsföreskrifterna i 7.5.2.2, skall lasten som helhet räknas som tillhörande den högsta riskgruppen (i **ordningen 1.1, 1.5, 1.2, 1.3, 1.6, 1.4**). Emellertid ska totala vikten explosivämne i samhanteringsgrupp **S** inte medräknas avseende begränsningen av transporterad mängd.

Då ämnen klassificerade som **1.5D** transporteras på en transportenhet tillsammans med ämnen eller föremål i riskgrupp **1.2** ska hela lasten betraktas som tillhörande riskgrupp **1.1**.

Fordon måste vara godkänt som **EX II** eller **EX III** samt ha ett certifikat som ska vara med under färd för att få transportera gods av klass 1, över värdeberäknad mängd.

Om en EXII-lastbil kopplas med ett EXIII-släp, räknas hela transportenheten som EXII om båda är lastade med explosivt. Lastas bara EX III-släpet räknas begränsningen enligt EX III.

SEPARATION OCH SAMLASTNING ENLIGT Imdg.

För generell separation mellan olika klasser farligt gods måste tabell i kapitel 7.2.16 Imdg koden användas, se nedan, på så sätt att finns det något krav på separation i tabellen kan man inte lasta godset i samma lastbärare. Man måste även kontrollera kolumn 16 i "Dangerous goods list" (DGL) om det finns något särskilt krav på separation för just de ämnena eftersom detta har företräde framför de generella separationskraven.

OBS! Detta är en beskrivande bild. För rätt version läs i det gällande regelverket!

CLASS	11 12 15	13	14	21	22	23	3	41	42	43	51	52	61	62	7	8	9
11,12,15	*	*	*	4	2	2	4	4	4	4	4	4	2	4	2	4	X
13	*	*		4	2	2	4	3	3	4	4	4	2	4	2	2	X
14	*	*	*	2	1	1	2	2	2	2	2	2	X	4	2	2	X
21	4	4	2	X	X	X	2	1	2	X	2	2	X	4	2	1	X
22	2	2	1	X	X	X	1	X	1	X	X	1	X	2	1	X	X
23	2	2	1	X	X	X	2	X	2	X	X	2	X	2	1	X	X
3	4	4	2	2	1	2	X	X	2	1	2	2	X	3	2	X	X
41	4	3	2	1	X	X	X	X	1	X	1	2	X	3	2	1	X
42	4	3	2	2	1	2	2	1	X	1	2	2	1	3	2	1	X
43	4	4	2	X	X	X	1	X	1	X	2	2	X	2	2	1	X
51	4	4	2	2	X	X	2	1	2	2	X	2	1	3	1	2	X
52	4	4	2	2	1	2	2	2	2	2	2	X	1	1	2	2	X
61	2	2	X	X	X	X	X	X	1	X	1	1	X	1	X	X	X
62	4	4	4	4	2	2	3	3	3	2	3	3	1	X	3	3	X
7	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	2	X	3	X	2	X
8	4	2	2	1	X	X	X	1	1	1	2	2	X	3	2	X	X
9	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

1. På avstånd från.
 2. Skilt från.
 3. Skilt genom ett fullständigt utrymme eller lastrum från.
 4. Skilt i längsled genom ett mellanliggande fullständigt utrymme eller lastrum från.
- X. Separation, om sådan finns, visas i förteckningen över farligt gods.
* Se kapitel 7.2.7.2 i Imdg

Observera att det kan finnas separationskrav för ett ämne i DGL även om man finner ett kryss i skärningspunkten mellan klasserna i tabellen.

Separationsreglerna gäller inte mellan kollin som innehåller farligt gods i begränsade mängder eller mellan kollin med farligt gods i begränsade mängder och annat farligt gods.

TRANSPORT AV FYRVERKERIER

Generellt:

- **Klass 1:**
Får bara samlastas med visst annat farligt gods i klass 1.
- **Farligt gods klass 1.3 G, UN 0335:**
Fordon måste vara minst EX-II klassade. Max 5 ton nettovikt krut per transportenhet (vid EX-II). Chauffören ska ha klass 1 utbildning och godset ska alltid övervakas i hela transportkedjan om det är över 50 kg nettovikt krut.
- **Farligt gods klass 1.4 G, UN 0336:**
Fordon måste vara minst EX-II klassade. Max 15 ton nettovikt krut per transportenhet (vid EX-II). Chauffören ska ha klass 1 utbildning och godset ska alltid övervakas i hela transportkedjan om det är över 50 kg nettovikt krut.

Undantag/lättnader:

- **Värdeberäknad mängd 1.3 G UN 0335 (transportkategori 1) :**
Max 20 kg nettovikt krut (= 1000 poäng) får köras med fjärr respektive distributionsbil, EX-klassat fordon behövs inte (undantag från huvudregeln).
Värdeberäknad mängd uträknas enligt: nettovikten på godsdeklarationen x 50 = poäng.
Godsdeklarationen måste kompletteras med viss information. Chaufför behöver minst utbildning enligt 1.3 ADR. Fordonsutrustning endast en brandsläckare minst 2 kg pulver.
- **Värdeberäknad mängd 1.4G UN 0336 (transportkategori 2) :**
Max 333 kg nettovikt krut (= 1000 poäng) får köras med fjärr respektive distributionsbil, EX-klassat fordon behövs inte (undantag från huvudregeln).
Värdeberäknad mängd uträknas enligt: nettovikten på godsdeklarationen x 3 = poäng.
Godsdeklarationen måste kompletteras med viss information. Chaufför behöver minst utbildning enligt 1.3 ADR. Fordonsutrustning endast en brandsläckare minst 2 kg pulver.
- **Klass 1.3G, UN 0335, gäller endast i distributionen (ut från T2).**
Krav: Godset måste vara klassat enligt den 14:e utgåvan av FN-rekommendationerna. Kopia av detta beslut om klassningen eller godkännandenummer och MSB's (Räddningsverkets) diarenummer skall medfölja transporten.
Lättnad: Max 4 ton nettovikt krut får lastas på en transportenhet (bil och släp), max 3 ton nettovikt krut på ett fordon. EX-klassat fordon behövs inte (undantag från huvudregeln).

Dokument skall bifogas DGD som anger: Godkännandenummer samt Diarienummer.
I övrigt så gäller alla regler för transport av farligt gods klass 1.
- **Klass 1.4 G, UN 0336:**
Särbestämmelse 651 i ADR.
Max 4 ton nettovikt krut får lastas på en transportenhet (bil och släp), max 3 ton nettovikt krut på ett fordon. EX-klassat fordon behövs inte (undantag från huvudregeln).
I övrigt så gäller alla regler för transport av farligt gods i klass 1.

Transport av fyrverkerier (fortsättning)

Transportskydd enligt 1.10 ADR

- Fyrverkerier 1.3G samt 1.4G är inte "Högrisk farligt gods".

Tillstånd för lastning lossning:

- På allmän plats inom tätbebyggt område måste tillstånd sökas hos polisen för lastning/lossning av fyrverkerier med nettovikt över 20 kg krut (UN 0335 1.3G) eller 333 kg krut (UN 0336 1.4G).
- På allmän plats utanför tätbebyggt område skall polisen informeras.
- Allmän plats är gator, trottoarer samt torg.
- Lasthus, lastportar eller bakgårdar och terminaler är inte allmän plats.
- Det är åkerierna som söker tillståndet. Tillståndet söks hos Polisen. Tillståndet är kostnadsfritt. Åkerierna får ett generellt tillstånd. På detta tillstånd står det skrivet hur man skall göra när man har en lastning/lossning som omfattas av tillståndet.

EX-II klassning:

Kostnad för ombyggnad till EX-II klassat fordon är ca 4000 – 6000 kronor.

Kostnad för besiktning av EX-klassade fordon ca 1000 kronor per år.

Definition lagring/transport:

Gods adresserat till kunds mottagare(ska vidare från DB Schenkers terminal) = transport

Gods adresserat till DB Schenker (transporten slutar på DB Schenkers terminal) = lagring

FORDONSUTRUSTNING

Varje fordon som transporterar farligt gods över värdeberäknad mängd (1000 poäng) ska minst vara utrustat enligt följande:

- Minst 2 st bärbara brandsläckare med pulver.

Vid totalvikt:

- Under 3,5 ton en total pulverkapacitet på 4 kg (2+2 kg)
- Mellan 3,5 till 7,5 tons totalvikt, 8 kilo pulverkapacitet, varav en släckare minst 6 kg. (2+6 kg)
- Över 7,5 ton, totalt 12 kilo pulverkapacitet, varav en släckare med minst 6 kg. (6+6 kg)

OBS, den lilla släckaren (2 kg) räknas in i den totala pulverkapaciteten. Detta innebär att vid kravet 12 kg pulver så räcker det med 2 st släckare på vardera 6 kg pulver.

Släckarna skall kontrolleras minst en gång om året (max 12 månader mellan kontrollerna). Datumet för den årliga kontrollen och datumet för nästa kontroll ska finnas angivet på släckare.

Övrig fordonsutrustning och personlig utrustning, läs "Skriftliga instruktioner", sidan 8 i detta kompendium.

FORDONSSKYLTNING OCH ETIKETTERING ENLIGT ADR

Gäller även uppställda släp och växelflak

Stycke/partigods Orange skylt fram och bak på transportenheten.

För vissa klasser, se nedan, tillkommer viss kompletterande etikettering

Explosivt, klass 1 Fordonet etiketteras på båda sidor och bak med likadana etiketter som godset har, fast större (25x25 cm) i övrigt som vanligt styckegods. Har du samlastat olika typer av explosiva ämnen gäller speciella regler för etiketteringen, är du osäker kontakta säkerhetsrådgivaren.

Container Vid transport av container innehållande farligt gods i ett täckt fordon där containerns etiketter inte syns utifrån ska fordonet etiketteras på samma sätt som containern, på båda sidor och bak.

IBC kallas även småbulkbehållare och är etiketterade som vanligt styckegods. Fordonet skyltas som för vanligt styckegods, inga etiketter på utsidan av fordonet. I godsdeklarationen får ni information om det är en container eller en IBC.

Begränsad mängd Har du lastat mer än 8 ton Begränsad mängd och inget annat farligt gods, som kräver orange skylt, så ska transportenheten etiketteras fram och bak med märket för begränsad mängd, fast större (25x25 cm). Samma som den svart/vita godsetiketten. I och med detta så gäller tunnelrestriktionskod (E) för transportenheten.

ETIKETTERING OCH MÄRKNING AV LASTBÄRARE ENLIGT Imdg.

Lastbärare där etiketterna på förpackningar inte är klart och tydligt synliga utifrån ska etiketteras med motsvarande etiketter som finns på förpackningarna. Dessa etiketter ska ha storleken 25x25 cm, så kallade placards.

Lastas flera olika klasser farligt gods på samma lastbärare behöver inte placards för sekundär fara användas om dessa redan finns representerade som primär fara. Placards för klass 1.4 S, Limited Quantity och undantagna kolli klass 7 ska inte sättas på lastbärare.

- Container och semitrailer(trailer utan dragbil) ska etiketteras på alla fyra sidor.
- Trailer med dragbil, bil och bil+släp ska etiketteras åtminstone på sidorna och baktill.
- Märkning med UN-nr ska göras på lastbärare som innehåller förpackat farligt gods med ett enda UN-nr och där bruttovikten för detta enda ämne överstiger 4000kg.
- Bulkcontainers med farligt gods i fast form ska även dessa märkas med UN-nummer.

Observera! Lastbärare som innehåller klass 1 ska aldrig märkas med UN-nummer.

UN+UN-nr ska visas med minst 65 mm höga siffror antingen i en vit ruta på respektive placard eller på en orange 120mm hög och 300 mm bred orange etikett placerad intill tillhörande placard.

Lastbärare innehållande "Marine Pollutants" ska märkas med det förstorade "Miljöfarligt ämne"-märket (25x 25 cm).

Lastbärare som innehåller farligt gods som "Limited Quantities" och inget annat farligt gods måste märkas med märket för "Limited Quantities", storleken ska vara 25x25 cm. Placering enligt de fyra alternativen ovan.

CHECKLISTA, CHAUFFÖR

Förutom en allmän kontroll av godset skall chauffören se till att:

INNAN LASTNING

- Giltigt **förarintyg** finns.
- **Fordonsutrustning** finns och fungerar.
- Rätt **skyddsutrustning** finns med. (**Står angivet i den skriftliga instruktionen**)
- Godset får **samlastas** med det gods som redan är lastat.
- Tag reda på och följ **lokala anvisningar** på lastnings och lossningsplatser.
- Att giltig **foto-legimitation** finns med.
- Att den **”Skriftlig instruktionen”** finns med på transportenheten.

GODS och HANDLINGAR

- **Emballaget** helt och rent.
- **Antal kolli** stämmer.
- Godset är **etiketterat** och märkt med **UN+UN-nummer**.
- **Godsdeklarationen** innehåller den information som regelverket föreskriver:
(**UN+UN-nr, officiell transportbenämning, etikettnummer (sekundäretiketter inom parentes), (förpackningsgrupp), tunnelrestriktionskod.**
Skriven på rätt språk, Inrikes på svenska, Internationellt på svenska och engelska eller tyska eller franska.
- Eventuella **dispenser** finns med.

LASTNING OCH TRANSPORT

- **Hantera** godset på ett sådant sätt att olycksrisken minimeras.
- Utfärda **lastplan** och markera var farligt gods finns.
- **Skyлта och etikettera** fordonet/transportenheten.
- Förvara **dokumentation om farligt** gods åtskilt från andra transporthandlingar.
- Följa övriga **bestämmelser** som gäller för det gods som är lastat vad gäller t ex ventilation, lastsäkring, vägval och övervakning
- Följa instruktionerna i de **Skriftliga instruktionerna**.
- **Rapportera** olyckor och tillbud snarast till närmaste chef.

LOSSNING

- **Före lossning**, kontrollera vilka lossningsföreskrifter som gäller hos mottagaren.
- **Efter lossning**, överlämna transporthandlingar till mottagaren och behåll kvitterad del.
- **Rengör** fordonet vid behov.

Kan Du inte lasta på grund av fel som är kopplade till gods eller dokumentation kontakta Avsändaren, är det brister med fordonet kontakta Din trafikledning.

Egna anteckningar: